

Palestinska samouprava: predsjednički izbori 1996. i 2005. godine

Sažetak:

Autorica u radu tematizira predsjedničke izbore u Palestinskoj samoupravi 1996. i 2005. godine. U prvom dijelu rada daje povijesni prikaz situacije na području Bliskog Istoka, stavljajući naglasak na povijest sukoba i neuspješnih mirovnih procesa između Izraela i Palestinaca. Nakon tako kontekstualizirane političke prilike u zemlji, u radu se prikazuju same izborne strukture i procesi u Palestinskoj samoupravi: izborni zakon iz 1995. te predsjednički izbori održani 1996. i 2005. Iako izborni zakon ima neke nedvojbeno nedemokratske odredbe, autorica održane izbore ipak ocjenjuje kao korak naprijed za razvoj demokracije u Palestini.

Ključne riječi:

Palestinska samouprava, predsjednički izbori 1996. i 2005., Yasser Arafat, Mahmoud Abbas.

Uvod

U današnjem svijetu, u kojem je projekt izgradnje nacionalnih država moguće smatrati dovršenim i uočiti kako on ide i dalje prema drugim oblicima političkih supostojanja (npr. EU), palestinski primjer predstavlja određenu iznimku. Palestina još od početka 20. stoljeća traži način svog opstanka i oblik postojanja. Unutarnja previranja i vanjski sukobi trajno su obilježje cijelog bliskoistočnog geografskog područja, no unatoč nepovoljnoj političkoj situaciji čini se da je ova zemlja ustrajna u izgradnji demokratskog poretka. Potaknuti tom činjenicom, odlučili smo se na pokušaj kratkog upoznavanja čitatelja s političkom situacijom u Palestini te s jednim od načina na koji se ova zemlja nastoji približiti uspostavi stabilne demokracije - predsjedničkim izborima.

Ovaj rad je podijeljen na dva dijela. U prvom dijelu je dan kratki prikaz složene situacije na području Bliskog istoka općenito, a posebno na području teritorija Palestinske samouprave. Naime, Palestinska samouprava i njezin politički život neraskidivo su povezani ponajprije s Izraelom, ali i s ostalim državama koje je okružuju (Libanon, Sirija, Jordan, Egipat). U drugom će dijelu biti obrađeni najznačajniji elementi Izbornog zakona iz 1995. godine, a na temelju njegovih odredbi, održani predsjednički izbori 1996. i 2005. godine i njihovi rezultati.

1. Povijesni i politički kontekst

U arapskom svijetu živi oko 150 milijuna ljudi, u 21 državi - članicama Arapske lige, koje su stvorene nakon propasti Osmanskog carstva kao britanske i francuske kolonije, s granicama koje nisu odgovarale granicama klanova i obitelji, već kolonijalnim interesima velikih sila. Još od početka 20. stoljeća, točnije od kraja Prvog svjetskog rata, ovo je područje poprište sukoba raznih interesa - židovskih, britanskih i arapskih. Tada, naime, još nije postojalo nešto kao palestinski narod, koji se kao takav prvi put spominje tek 1968. godine u povelji Palestinskog narodnog vijeća (PNC). U prijašnjoj verziji te povelje, iz 1964., Palestinci se nazivaju "Palestinski Arapi" ili "Palestinska zajednica" kao dio arapskog naroda s pravom na samoodređenje kako je ono proklamirano u Wilsonovih 14 točaka. Također, prije 1968. godine nije postojao niti jedan primjer palestinskog vjerskog ili političkog vođe ili nekog drugog istaknutog pojedinca ili djela koji bi ukazali na specifični palestinski identitet. Dapače, oni koji su do tada sami sebe nazivali Palestincima bili su Židovi.

Za vrijeme održavanja Mirovne konferencije u Versaillesu, 1919.

i 1920. godine, sklopljen je sporazum između Židova i Arapa, kojim su Židovi za svoj nacionalni dom tražili (i dobili) Palestinu, a Arapi zemlju od Iraka do Jemena, kako bi na njoj uspostavili Arapsku državu. Godine 1920., Velika Britanija je od Lige Naroda dobila mandat nad Palestinom. Treba naglasiti da je od kraja povijesne židovske države do britanskog mandata Palestina postojala isključivo kao geografski pojam koji je obuhvaćao područja današnjeg Jordana, područja Palestinske samouprave i Izraela.

Britanci su 1922. godine odvojili dio Palestine istočno od rijeke Jordan, koji čini 4/5 njena teritorija te pod imenom Transjordan osnovali posebnu državu za svog saveznika, Sherifa od Meke Abdullu iz Arabije. Godine 1947. Britanci su najavili povlačenje iz Palestine, a UN izglasao deklaraciju o podjeli Palestine na židovsku i arapsku državu. Time su započela desetljeća nemira na ovom području i sveopći sukobi oko podjele teritorija.

Slika 1: Izrael i Palestina 2001. godine,
s granicama utvrđenim rezolucijom 242 UN-a iz 1967. godine¹

Već 1948. godine, nakon izraelskog proglašenja nezavisnosti, Egipat, Jordan i Sirija izvršili su invaziju na ovu zemlju te je izbio rat poznat kao Izraelski rat za nezavisnost. Iste su se godine Britanci povukli iz Palestine, a sljedeće je godine Izrael potpisao primirje s arapskim

¹ Izvor: http://www.theway.co.uk/middle_east/main_index.php

zemljama, kojim je dobio oko 50 % teritorija više nego je bilo predviđeno UN-ovom deklaracijom.

Egipat je 1956. godine zatvorio Sueski kanal za Izrael nakon čega je Izrael nakratko zauzeo Sinajski poluotok. U 6-dnevnom ratu Izrael je osvojio Sinaj i Gazu, prethodno egipatske teritorije, Zapadnu obalu, koja je do tada bila u vlasti Jordana, te Golansku visoravan, prethodno dio Sirije. Kao odgovor na ovaj izraelski osvajački pohod, UN je donio Rezoluciju 242 kojom je zatražio povlačenje i uspostavu mira. Izrael je uspješno obranio zauzete teritorije u Jomkipurskom ratu 1973. godine i 1979. s Egiptom potpisao mirovni sporazum.

Palestinska oslobodilačka organizacija (*Palestine Liberation Organization* - PLO), koja će kasnije postati temelj za uspostavu palestinske države, priznata od arapskih država i UN-a, osnovana je 1964. godine s primarnim ciljem oslobođenja Palestine oružjem, koje je u njezinoj Povelji istaknuto kao jedino učinkovito sredstvo postizanja tog cilja. Potpuno oslobođenje Palestine, kako je definirano tim dokumentom, znači uništenje izraelske države koju se smatra nelegalnom, baš kao i dokumente kojima je ustanovljena. Od svog osnutka PLO se, između ostalog, bavi i organiziranjem terorističkih napada, primjerice u Jordanu, Libanonu i Izraelu, a zapamćena je i otmica izraelskog zrakoplova koja se u njevoj organizaciji dogodila u Alžiru 1968. godine.

PLO u sebi okuplja i koordinira više grupacija koje se bave različitim aktivnostima i istovremeno imaju različite stavove o postojećim problemima. Jedna od njih je Al-Fatah², koja unutar PLO-a predstavlja najjaču i najutjecajniju snagu, otkako je još 1969. godine preuzela vodeću ulogu.

Al-Fatah je pokret osnovan 1958. godine u Kairu od pripadnika dijaspore među kojima je, kao vođa studentskog pokreta, najistaknutiji bio Yasser Arafat (punim imenom Mohammed Abdel-Raouf Arafat as Qudwa al-Husseini). Arafat još 1951. godine počinje organizirati palestinske radikale kao podzemnu mrežu tajnih ćelija koja je zagovarala oružani otpor protiv Izraela te pritom regrutira Abu Iyada, Abu Jihada i ostale buduće lidere PLO-a.

Glavni način djelovanja Fataha gerilski su i teroristički napadi na izraelske ciljeve, od kojih se prvi dogodio 1965. godine, a njegovo je službeno oružano tijelo Quwwat Al-Sa'eqa. Iako se na njegovo ime povremeno pozivaju i druge oružane skupine, one nikad nisu službeno priznate od vodstva Fataha. Jedna od njih, Brigade mučenika Al-Aqse (*Al-*

² Fatah je akronim arapskog imena "Palestinski nacionalni oslobodilački pokret".

Aqsa Martyrs' Brigades), bila je vrlo aktivna za vrijeme druge Intifade³.

Bliski istok je kroz gotovo čitavo 20. stoljeće, a naročito u njegovoj drugoj polovici, obilježen nizom unutararapskih sukoba, sukobima muslimanskih i nemuslimanskih zemalja, kao i unutarnjim sukobima u mnogim državama regije. Dugačkom popisu pripadaju primjerice iračko-kuvajtski sukob, iračko-iranski sukob, sukob Libije s Tunisom, Sudanom i Egiptom, sukob Alžira i Maroka, Egipta s Jordanom, Libanom, Irakom i Izraelom, te Jemena s Omanom, dok od unutarnjih sukoba možemo spomenuti onaj u Iraku, obilježenog potlačivanjem, ubijanjem i proganjanjem Asiraca i Kurda, pa u Siriji gdje je slična bila sudbina kršćana i Druza, te unutarnji sukob grčkih kršćana i Kopta u Egiptu.

S ciljem smirenja situacije na bliskoistočnom području, na Madridskoj konferenciji 1991. godine vođeni su multilateralni i bilateralni mirovni pregovori u kojima sudjeluju Izrael, Sirija, Libanon i jordansko-palestinska delegacija. Izrael je, nakon dugotrajnog odbijanja da prizna PLO kao legitimnog predstavnika Palestinaca i ravnopravnu pregovaračku stranu, konačno uvidio da nema drugog rješenja nego se s njim ipak upustiti u pregovore. Rezultat je 1993. godine sklopljen (prijelazni) Sporazum u Oslu, kao jedan u ciklusu bilateralnih sporazuma između Palestine i Izraela, nastao na temelju rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 242 iz 1967. i 338 iz 1973. godine⁴.

Ovim sporazumom, koji predstavlja okvir za rješavanje postojećih problema, dvije strane priznale su pravo oba naroda na život i postojanje te se obavezale na pregovore o trajnom naseljavanju i poboljšavanju međusobnih odnosa. Izrael se obavezao povući s dijela okupiranog teritorija, a Arafat je obećao promjenu teksta Povelje PLO-a u onom dijelu u kojem ona promiče potpuno uništenje Izraela. Glavni cilj ovog sporazuma bio je uspostava Palestinske prelazne samoupravne vlasti i izabranog Vijeća na području Zapadne obale i Gaze, čime je on postao jedan od temelja palestinskog Izbornog zakona iz 1995. godine. Glavni akteri sporazuma bili su Yasser Arafat, tadašnji premijer Izraela Yitzhak Rabin i ondašnji predsjednik SAD-a Bill Clinton. Ovaj je sporazum bio jedan od ključnih razloga zbog kojih je spomenutim bliskoistočnim čelnicima dodijeljena Nobelova nagrada za mir 1994. godine. No, unatoč uspješnim pregovorima i obećavajućoj perspektivi, mirovni je proces ipak narušen kada je Palestina 2000. godine započela drugu Intifadu protiv Izraela.

³ Intifada (arapski: ustanak ili doslovce otresanje); Palestinci je smatraju borbom za nacionalno oslobođenje protiv strane okupacije, dok je Izraelci smatraju terorističkom kampanjom.

⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Palestine>

Prva Intifada započela je 1987. godine spontanim otporom i akcijama na okupiranom palestinskom teritoriju. U njoj je sudjelovalo na tisuće ljudi uključujući djecu, mlade i žene, koji su vlastito nezadovoljstvo postojećom situacijom iskazivali brojnim oblicima građanske neposlušnosti kao što su demonstracije, štrajkovi, neplaćanje poreza, bojkot izraelskih proizvoda i politički grafiti. Postupno je otpor poprimao nasilan karakter, bacano je kamenje i Molotovljevi kokteli. Izrael je uzvratio vojnim akcijama i hapšenjem palestinskih vođa, što je utjecalo na slabljenje kohezivne snage Palestinaca te rezultiralo stišavanjem i napokon, 1991. godine, potpunim gašenjem otpora. Ovi su događaji ukazali na neodrživost *statusa quo* i potakli obje strane na traženje kompromisnog rješenja pa su u narednim godinama uslijedile značajne promjene u odnosima Palestine i Izraela.

Nakon što su u srpnju 2000. godine propali pregovori u Camp Davidu i nakon što je tadašnji vođa izraelske opozicije Ariel Sharon u rujnu iste godine posjetio u Jeruzalemu jedno od svetih mjesta Islama (ali i Židovstva), uslijedio je novi val nasilja. Ovaj put, Palestinci su upotrijebili brojne samoubilačke napade kao način izražavanja vlastitog nezadovoljstva, čime su izazvali žestoku protukampanju Izraela.

Jedan od, do današnjeg dana najvećih i najbolnijih, palestinskih problema jesu njene izbjeglice, smještene u izbjegličkim logorima u arapskim zemljama te Judeji, Samariji i Gazi već 60 godina. Naime, često im je onemogućena integracija u spomenuta društva, izloženi su diskriminaciji i deprivirani.

2. Predsjednički izbori

2.1 O izbornom zakonodavstvu

Yasser Arafat, kao Predsjednik Izvršnog odbora PLO-a i Predsjednik Palestinske nacionalne vlasti (*Palestine National Authority* - PNA), a s odobrenjem Izvršnog odbora PLO-a i Vijeća Palestinskog nacionalne vlasti i sudjelovanjem Palestinskog narodnog vijeća (*Palestine National Council* - PNC), proglasio je 7. prosinca 1995. godine Izborni zakon, kojim su određeni svi aspekti izbornog procesa. U spomenutom se zakonu navodi kako će se istovremeno održati opći, neposredni i slobodni izbori za Predsjednika Palestinskog državnog autoriteta i članove Palestinskog narodnog vijeća. Zakon proklamira slobodu mišljenja, osnivanja stranaka, zaštitu manjina, socijalnu jednakost, vladavinu zakona i neovisnost sudstva te predviđa kako će rezultat izbora biti uspostava demokratskog, parlamentarnog i pluralističkog političkog sustava.

Prema odredbama zakona, izbore provodi i nadzire Središnja izborna komisija (*Central Elections Commission* - CEC) koja je najviši organ odgovoran za pripremu, organizaciju i usvajanje svih mjera potrebnih da se osiguraju slobodni i poštenu izbori. Ova je komisija sastavljena od 9 osoba iz uglednih sudskih, akademskih i odvjetničkih krugova, koje imenuje Predsjednik PNA ukazom kojim se raspisuju izbori. Komisija je neovisna u svome djelovanju. Ona osigurava poštivanje jednakih zakonskih uvjeta za sve kandidate, imenuje članove komisija na glasačkim mjestima i okružnih izbornih komisija⁵ te Državnog izbornog ureda i okružnih izbornih ureda, registrira kandidate i objavljuje njihova imena u tisku, akreditira domaće i strane promatrače i omogućava njihov rad i objavljuje konačne rezultate izbora.

Državni izborni ured i okružni izborni uredi izvršna su tijela Središnje izborne komisije koja provode njene upute i odluke. Ovi uredi nadgledaju glasovanje i prebrojavanje glasova, pripremaju materijal potreban za svako glasačko mjesto i brinu o njegovoj distribuciji. Jedan od njihovih zadataka je i nadgledanje izrade biračkih popisa i osiguravanje njihove ispravne primjene.

Komisije na izbornim mjestima temeljne su jedinice izborne administracije, a svaku čine po četiri osobe koje imenuje Središnja izborna komisija.

Izborni žalbeni sud jest tijelo formirano da odlučuje o pritužbama vezanima za izbore. Sud čine predsjednik suda i četiri suca koje imenuje Predsjednik PNA ukazom kojim raspisuje izbore.

Svaki predsjednički kandidat dužan je, uz 5000 potpisa potpore kandidaturi, Ministarstvu financija platiti polog od 3000 američkih dolara koji će mu biti vraćeni u slučaju pobjede. Po pitanju medijske promidžbe, zakon inzistira na jednakom i poštenom tretmanu svih kandidata. Središnja izborna komisija tako je zadužena da svim kandidatima u službenim palestinskim medijima osigura besplatnu izbornu promidžbu. Ista je zabranjena u džamijama, crkvama i vladinim ustanovama.

Čitav teritorij Palestine jedna je izborna jedinica. Pobjednik na predsjedničkim izborima je kandidat s najviše osvojenih glasova. U slučaju da dva kandidata u prvom krugu osvoje jednak broj glasova, drugi se krug mora održati u roku od 10 dana. U slučaju da bude nominiran samo jedan kandidat, on će biti proglašen pobjednikom samo ako broj valjanih listića bude veći od zbroja praznih i nevaljanih listića ubačenih u glasačke kutije.

Ozbiljan nedostatak zakona jest nepostojanje odredbe o trajanju predsjedničkog mandata, što je nepoznat slučaj u izbornom zakonodavstvu.

⁵ Okružni izborni uredi i Okružne izborne komisije spominju se u zakonu jer on uređuje istovremeno i izbore za Palestinsko narodno vijeće.

Određeno je samo postupanje u slučaju da mjesto predsjednika ostane upražnjeno uslijed njegove smrti, ostavke ili utvrđene kaznene odgovornosti, a u tom slučaju Predsjednik Palestinskog narodnog vijeća privremeno preuzima njegove dužnosti i raspisuje prijevremene izbore. Zakon ne određuje niti minimalni broj birača koji, da bi izbori mogli biti smatrani važećima, moraju izići na izbore⁶.

U pogledu financiranja zakon određuje da svaki kandidat, najkasnije 20 dana od objave rezultata, podnese detaljan izvještaj o izvorima financiranja i troškovima svoje kampanje. Kandidati ne smiju primati novac iz inozemnih izvora, a kršenje ovih odredbi sankcionira se kaznom do 6 mjeseci zatvora i/ili novčanom kaznom do 500 jordanskih dinara.

2.2 Predsjednički izbori 1996. godine

Predsjednički izbori 1996. godine održani su 20. siječnja, istovremeno s izborima za Palestinsko narodno vijeće. Predsjednički kandidati na tim izborima bili su Yasser Arafat i Samiha Khalil. Kako je o Yasseru Arafatu kao ključnoj političkoj figuri palestinskog područja čitave druge polovice 20. stoljeća sve uglavnom poznato, te je o njemu je već bilo riječi u uvodnom djelu rada, preostaje nam istaknuti neke pojedinosti o njegovoj protukandidatkinji na ovim izborima, Samihi Khalil.

Ova aktivistica, punim imenom Samiha Al-Qubaj Salameh Khalil, rođena je 1923. godine na Zapadnoj obali, majka je petero, a baka trinaestero djece. Mnogo je vremena provela baveći se socijalnim radom kroz Al Inaash al-Uusra, društvo koje je 1965. godine pokrenula iz svoje garaže, a koje danas uključuje tri peterokatnice, vrtiće, jaslice, sirotište i nekoliko tekstilnih tvornica. Pored toga, neko vrijeme je bila i Glavna tajnica Izvršnog odbora PLO-ovog Glavnog saveza žena. Njezina filozofija otpora Izraelu temeljila se na pasivnom otporu i svjesnoj nesuradnji i bojkotu, i prije nego su iste metode bile upotrebljene u prvoj Intifadi. Zbog svojih aktivnosti i sudjelovanja u organizaciji otpora na čitavom okupiranom teritoriju, ona i njezina djeca imali su problema s izraelskim vlastima.

Njena je izborna kampanja, s obzirom na to da je feministica čija se organizacija bavi prvenstveno ženama, velikim dijelom bila usmjerena na prava žena u Palestini. Ipak, glavni naglasak kampanje stavljen je na odnos s Izraelom i protiv Sporazuma iz Osla iz 1993. godine. Željela je zaustaviti mirovni proces, sve dok Palestincima ne bude zajamčena neovisna država koja bi obuhvaćala Zapadnu obalu i Gazu s Jeruzalemom

⁶ vidi: http://www.elections.ps/pdf/Election_Law_No_13_of_1995.pdf

kao glavnim gradom. Također se zalagala za povratak izbjeglica i puštanje Palestinaca iz izraelskih zatvora.

U trenutku održavanja izbora broj registriranih birača iznosio je 1,028,280. Izborima je, pak, pristupilo njih 736,825 tj. 71.66 %, a važećih je glasova bilo 715,966 tj. 97 %. Sa 643,079 osvojenih glasova Yasser Arafat premoćno je pobijedio, iako se rezultat Samihe Khalil, 72,887 glasova, smatrao njenim velikim uspjehom.

Kandidat	Postotak glasova
Yasser Arafat	88,28 %
Samiha Khalil	11,5 %

Izvor: http://www.elections.ps/pdf/Results_election_1996.pdf

Sljedeći su se izbori trebali održati u siječnju 2003. godine, no u prosincu 2002. odgođeni su s obrazloženjem da ne mogu biti provedeni u uvjetima vojne okupacije.⁷

2.3 Predsjednički izbori 2005. godine

Yasser Arafat umro je 11. studenog 2004. godine u 76-oj godini života. Taj događaj vjerojatno je jedan od najznačajnijih u povijesti Palestine i moglo bi se reći da je označio točku prekretnicu u njenu političkom životu, u kojem je jednu od odlučujućih uloga preuzeo novi predsjednik Mahmoud Abbas, izabran na izborima održanim 9. siječnja 2005. godine. Njegov glavni protukandidat na ovim izborima bio je Mustafa Barghouti. Zanimljivo je da su obojica članovi Fataha, koji je kao svog službenog kandidata istaknuo Abbasa. Da bi bilo jasnije kako je do toga došlo, potrebno je navesti nekoliko detalja iz njihovih biografija.

Mahmoud Abbas poznat je kao čovjek iz pozadine i umjerenjak te je jedan je od rijetkih preživjelih suosnivača Fataha u kojem je ostao i za vrijeme Fatahovog izbjeglištva u Jordanu, Libanonu i Tunisu. Ovaj danas 70-godišnji odvjetnik i povjesničar po obrazovanju bio je jedan od ključnih aktera sporazuma iz Osla te bliski Arafatov suradnik i čovjek od povjerenja. Tako je, nakon zapadnih pritisaka na Arafata, Abbas 2003. godine i došao na mjesto prvog palestinskog premijera, na kojem je ostao tek nepunih 9 mjeseci. Uslijed borbe za moć između njega i "čovjeka broj jedan", ali i između njega i ekstremističkih grupa, Abbas je, moglo bi se reći, bitku izgubio, iako je ostavku dao dobrovoljno. No, od tada više nije

⁷ Ovdje se misli na okupaciju od strane Izraela, a zbog druge Intifade koja je počela 2000. godine.

komunicirao sa svojim starim suradnikom nakon čije smrti je došao na čelo PLO-a i postao Fatahov službeni kandidat na predstojećim predsjedničkim izborima. Između ostalog, Abbas je čovjek kojeg podržavaju stariji Palestinci, ali i Izrael i Zapad zbog njegove umjerenosti i protivljenju oružanoj borbi⁸.

Mustafa Barghouti, koji je uživao potporu mladih Palestinaca, liječnik je po obrazovanju, a u Palestini je poznat kao demokratski aktivist i stalni kritičar PLO-a, kojeg ponajprije optužuje za korupciju. Zalagao se za nenasilni otpor Izraelu, s kojim je želio mir kojim bi se stvorile dvije države od kojih bi Palestina zauzimala čitav teritorij na kojem se od 1967. godine nalazi Izrael⁹ i istočni dio Jeruzalema kao glavni grad, te za povratak izbjeglica. Zanimljiv detalj iz njegova političkog života je činjenica da je od strane izraelskih vlasti do sada osuđen na pet doživotnih kazni zbog terorizma i trenutno služi kaznu u izraelskom zatvoru.

Dan prije izbora, broj registriranih birača bio je 1,092,407, što iznosi oko 65% pretpostavljenog ukupnog broja Palestinaca koji bi mogli ostvariti pravo glasa, no zbog nedovršenog biračkog popisa to nisu u mogućnosti učiniti. Na izbore je izašlo 802,077 glasača, a bilo je 744,246 važećih glasova. Iako su neki mediji i organizacije predviđali pobjedu Mustafe Barghoutija, Mahmoud Abbas uvjerljivo je, sa 62,52 % tj. 501,448 glasova, odnio pobjedu.

Kandidat	Stranka	Broj glasova	Postotak glasova
Mahmoud Abbas	Fatah	483,039	62,32 %
Mustafa Barghouti	Neovisni	153,516	19,80 %
Tayseer Khalid	DFOP*	27,118	3,50 %
Bassam El-Salhi	PNS**	20,844	2,69 %
Abdel Halim Al-Ashqar	Neovisni	20,774	2,68%
Al-said Barakah	Neovisni	9,809	1,27 %
Abdel Karim Shbier	Neovisni	5,717	0,76 %
Nevažeći listići		29,366	3,79 %
Prazni listići		24,806	3,20 %
Ukupno		775,146	100,00%

Izvor: <http://electronicintifada.net/bytopic/306.shtml>

* *Demokratski front za oslobođenje Palestine*

** *Palestinska narodna stranka*

⁸ <http://www.mideastweb.org/bio-mabbas.htm>

⁹ 1967. godine Izrael je osvojio te teritorije u 6-dnevnom ratu s Egiptom

Zaključak

Moglo bi se reći da se Palestina danas nalazi tek na pragu demokracije, čemu u prilog govore mnogobrojne činjenice. Primjerice, prvi predsjednički izbori uopće održani su tek 1996. godine i to pod pritiskom Izraela i Zapada kojima je u Palestini bila potrebna legitimna, demokratski izabrana vlast kao partner za pregovore. Nakon ovih izbora vlast je i dalje ostala koncentrirana u rukama jednog čovjeka koji ju je djelomično pristao podijeliti tek 2003. godine, kada je imenovao prvog premijera. Sljedeći izbori održani su tek devet godina kasnije i to nakon njegove smrti.

Mahmoud Abbas je čovjek kojega su Palestinci izabrali za svog vođu nakon Arafata: neki zato jer vjeruju da će im donijeti mir, a drugi jer vjeruju da neće posustati pred Izraelom. Na njemu je teret odluke i odgovornosti, ali i zadatak smirivanja razgranate mreže ekstremnih grupa. Ima li on za to dovoljno snage, volje i utjecaja ostaje pitanjem na koje će jedino vrijeme dati odgovor.

Čak i ako je konačno došlo vrijeme preobražaja ovog društva, ono će svakako teći vrlo polako jer se Palestina tek uči vrijednostima demokracije. Novi test i novi korak izgradnje demokratskog poretka u Palestini su i parlamentarni izbori održani u siječnju 2006. godine, koji predstavljaju još jedan demokratski korak naprijed za ovu zemlju. Treba ipak imati na umu da demokratska procedura čini samo dio demokracije, a istinska demokracija može zaživjeti tek kada joj građani osjete privrženost i prihvate je kao uobičajen i legitiman način djelovanja. Demokratski izbori tek su prva stepenica ka tom cilju.

Literatura

<http://www.elections.ps>
<http://en.wikipedia.org/wiki/Palestine>
<http://en.wikipedia.org/wiki/Israel/Palestine>
<http://electronicintifada.net/bytopic/306.shtml>
Nathan Brown, Frequently (and Less Frequently) Asked
Questions About Palestinian Presidential Elections,
(<http://www.carnegieendowment.org/publications/index.cfm?fa=view&id=16350>)
www.un.org
www.news.bbc.co
www.cnn.com
<http://www.al-bab.com/arab/countries/palestine.htm>
www.palestinefacts.com
<http://www.nationmaster.com/encyclopedia/Palestine>
http://www.elections.ps/pdf/Results_election_1996.pdf
Palestinian Elections Law, (http://www.elections.ps/pdf/Election_Law_No_13_of_1995.pdf)
http://www.pna.gov.ps/Government/gov/Elections_in_Palestine.asp
<http://www.imemc.org/archive/pa-elections.htm>
<http://www.answers.com/topic/palestinian-presidential-election-2005>
http://www.theway.co.uk/middle_east/main_index.php
<http://www.mideastweb.org/bio-mabbas.htm>

THE PALESTINIAN AUTHORITY: THE 1996 AND 2005 PRESIDENTIAL ELECTIONS

MIA POPOVIĆ*

Summary:

The author analyses the 1996 and 2005 presidential elections in the Palestinian Authority. In the first part of her work she gives a historical account of the situation in the Middle East, stressing the history of the conflict and the unsuccessful peace processes between Israel and Palestine. After describing the politics of the region, she presents the election structures and processes in the Palestinian Authority: the 1995. election law and the presidential elections held in 1996 and 2005. Although the election law includes some undoubtedly undemocratic decrees, the author sees the elections as an important step forward in the Palestinian democracy building process.

Key words:

The Palestinian Authority, 1996 and 2005 presidential elections, Yasser Arafat, Mahmoud Abbas

* Fourth year student of political science at the Faculty of Political Science in Zagreb.
e-mail: mpopovic@yahoo.com